

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/43327,Marsz-glodowy-w-Lodzi-30-VII-1981.html>
10.05.2024, 07:52

„Marsz głodowy” w Łodzi 30 VII 1981

Hasło wydrukowane w **Tom V**

„Marsz głodowy” w Łodzi 30 VII 1981, protest zorganizowany przez ZR „S” Ziemi Łódzkiej w zw. z systematycznie narastającymi brakami podstawowych produktów, gł. spożywczych. Kłopoty zaopatrzeniowe były szczególnie odczuwane w Łodzi i regionie.

9 VII na posiedzeniu ZR prezydent Łodzi Józef Niewiadomski w nieprzekonujący sposób próbował uzasadnić przyczyny niedoborów produktów mięsnych, mówiąc o realizowaniu w mieście przydziałów kartkowych (obowiązywały od IV 1981) przez mieszkańców ościennych województw. W rzeczywistości problemy pogłębiał niesprawny system dystrybucji kartek. 12 VII Rada Ministrów podjęła uchwałę o obniżeniu w VIII i IX o 20 proc. należnych przydziałów, co miało zapewnić możliwość pokrycia ich w dostępnych na rynku produktach. Pogarszające się nastroje groziły niekontrolowanym wybuchem społecznym. 15 VII WZD Ziemi Łódzkiej podjęło uchwałę o zorganizowaniu od 27 VII kilkudniowego protestu, którego kulminacją miał być marsz głodowy kobiet. Do opracowania szczegółowego harmonogramu protestu został zobowiązany ZR, a już 17 VII na budynkach łódzkich zakładów pracy pojawiły się hasła wyrażające niezadowolenie z powodu braków rynkowych. 23 VII ZR podjął uchwałę o zorganizowaniu akcji 27-30 VII. Wybrana forma protestu miała wytrącić władzom PRL argument łączący trudności zaopatrzeniowe ze strajkami inicjowanymi przez „S” (10 VII Prezydium ZR wystąpiło z apelem o powstrzymanie się od ich organizacji). Masowy udział kobiet podkreślał dramatyzm sytuacji ekonomicznej, w jakim znajdowało się polskie społeczeństwo, oraz utrudniał ew. prowokacje w trakcie akcji. 27 VII Prezydium ZR zażądało od władz rozwiązania w ciągu trzech tygodni problemów zaopatrzeniowych, zapowiadając

podjęcie decyzji o dalszym proteście po dokonaniu bieżącej analizy sytuacji. Domagano się m.in.: usprawnienia systemu reglamentacji, poprawy sytuacji zaopatrzeniowej i wyciągnięcia konsekwencji wobec osób odpowiedzialnych za braki rynkowe oraz cofnięcia decyzji o obniżeniu norm przydziału mięsa i przetworów mięsnych.

Zaplanowaną na 30 VII manifestację kobiet poprzedziły przejazdy ul. Piotrkowską (od pl. Niepodległości do pl. Wolności) łącznie 121 pojazdów z MPK (27 VII), PKS (28 VII) i PTSB „Transbud” (29 VII). Na samochodach zamieszczono hasła: „Głód”, „Chleba”, „Czym nakarmicie Wasze dzieci?”, „Jeść!”, „Rząd drukuje kartki bez pokrycia”, „Jak zjeść kartki nożem i widelcem?”, „Naszym dzieciom jeść”, „Rząd rządzi, partia kieruje, naród głoduje”, „Jesteśmy głodni”, „Socjalizm doktryną głodu”. Każdego dnia protestu samochody zatrzymywały się przed Urzędem Miasta Łodzi, a na trasie przejazdów gromadziły się spontanicznie tysiące łodzian.

30 VII między godz. 15.50 a 18.00 uczestnicy marszu głodowego przeszli ul. Piotrkowską od Bazyliki Archikatedralnej do pl. Wolności. Zgromadzonych przed katedrą pobłogosławił bp Józef Rozwadowski, a do zachowania spokoju wezwał przew. ZR Ziemi Łódzkiej Andrzej Słowik. Protestujące kobiety niosły transparenty: „Nie dzielić Polski, dzielić chleb”, „Czy głodne dzieci to cel socjalizmu?”, „Partia Lenina cytuje, a naród głoduje”, „Głodujący wszystkich krajów, łączcie się”, „Zjemy kanie na śniadanie” (nawiązanie do nazwiska I sekretarza KC PZPR Stanisława Kani), „Dzieci - przyszłość narodu - umrą z głodu”, „35 lat partyjnej władzy. Jesteśmy głodni... będziemy nadzy”, „Trzy zmiany - jeden głód”, „Nie damy się podzielić różnymi kartkami” oraz skandowały hasła o podobnej treści. Przed UMŁ głos w imieniu organizatorów zabrał A. Słowik oraz Janina Kończak, która odczytała opracowane przez ZR „S” postulaty adresowane do władarzy miasta i władz centralnych. Odśpiewano hymn narodowy, „Rotę” oraz „Boże, coś Polskę”. Marsz zakończyły przemówienia wygłoszone przez przedstawicieli „S” na pl. Wolności.

Przemarsz zabezpieczała służba porządkowa „S”, mająca za zadanie uniemożliwienie przeniknięcia do kolumny osób

usiłujących zakłócić pokojowy charakter protestu. Podczas manifestacji nie doszło do interwencji MO, pomimo iż regionalne władze „S” po raz pierwszy podjęły decyzję o wyprowadzeniu ludzi na ulice.

Według znacznie zaniżonych danych milicyjnych w marszu uczestniczyło 20 tys. osób (organizatorzy szacowali liczbę uczestników na 50 tys.). Wzięły w nim udział delegacje zakładów pracy z Aleksandrowa Łódzkiego, Bełchatowa, Brzezin, Główna i Łasku, a na całej trasie zgromadziły się tysiące mieszkańców Łodzi. Czterodniowy protest odbył się za zgodą władz miasta, a szczegółową dokumentację z jego przebiegu (w tym fotograficzną i filmową) sporządziła MO i SB. Wydarzenia w Łodzi odbiły się szerokim echem w Polsce i za granicą – marsz głodowy relacjonowało 99 dziennikarzy (m.in. z USA, RFN i Francji) akredytowanych w Biurze Prasowym ZR. Był to największy masowy protest zorganizowany w Polsce po VIII 1980, który okazał się organizacyjnym sukcesem ZR „S”. Władze zostały zmuszone do realizacji niektórych postulatów, co skutkowało częściową poprawą zaopatrzenia i usprawnienia systemu reglamentacji.

Podobne protesty, choć na mniejszą skalę, „S” zorganizowała m.in. w: Aleksandrowie Łódzkim (31 VII, wiec), Bełchatowie (30 VII), Koluszkach (31 VII), Ozorkowie (31 VII), Pabianicach (30 VII), Piotrkowie Trybunalskim (27–29 VII), Tomaszowie Mazowieckim (27–30 VII), Zelowie (30 VII) i Zgierzu (30 VII).

Sebastian Pilarski

[Łódź, Region Ziemia Łódzka](#)

[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)